

Datum: 19. 4. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
Gospod Janez JANŠA, predsednik
Gregorčičeva ulica 20,25
1000 Ljubljana

**MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ
IN TEHNOLOGIJO**
Gospod Zdravko Počivalšek, minister
Kotnikova 5
1000 Ljubljana

**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**
Gospod Janez Cigler Kralj, minister
Štrukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

**ZADEVA: PREDLOGI DELODAJALSKIH ORGANIZACIJ ZA UVRSTITEV V
PREDLOG INTERVENTNEGA ZAKONA PKP9**

Številni ukrepi in dosedanja protikoronska zakonodaja so pomembno prispevali k ohranitvi glavne ekonomske aktivnosti slovenskega gospodarstva in obstoju številnih podjetij. Za prihodnji, deveti paket pomoči si želimo, da naslovi po naši oceni izboljšanje dosedanjih ukrepov, predlagamo pa tudi nekatere dodatne ukrepe za nadaljnje premagovanje zahtevnih razmer, s katerimi se soočajo poslovni subjekti v pandemiji. V imenu reprezentativnih delodajalskih organizacij na Vas naslavljamo skupne predloge Trgovinske zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev Slovenije, Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije, Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije, za vključitev v predlog PKP9.

**1. POVRAČILO IZGUBE PRIHODKOV PODJETJEM, KI SO ZARADI COVID-19
MORALA PREKINITI ALI ZMANJŠATI OBSEG SVOJE POSLOVNE
DEJAVNOSTI**

Predlagamo, da za posamezne mesece zaprtja (delnega ali v celoti) na podlagi Odlokov Vlade RS o začasni prepovedi prodajanja blaga in storitev, država s povračilom sredstev nadomesti podjetjem izgubo prihodkov od prodaje glede na primerljive mesece leta 2019, in sicer v višini 20% od same izgube prihodkov od prodaje.

- **Primer izračuna:** Podjetje beleži v upravičenem obdobju – mesecu lockdowna (potrebno je mesečno spremljanje) v letu 2020 oziroma 2021 glede na leto 2019 izgubo prodaje v višini 30%. Prihodek od prodaje pade v upravičenem obdobju-mesecu iz 1.000.000 € v letu 2019 na 700.000 € v enakem mesecu leta 2020 oziroma 2021. Predlagamo, da država povrne podjetju 20% od 30% izgube prihodkov. Ker je bilo izgubljenih v tem mesecu za 300.000 € prihodkov v primerjavi z enakim mesecem leta 2019, nadomestilo države za upravičeni mesec znaša 20 % od tega zneska, to je 60.000 €.
- Glede obdobja, ko podjetja lahko zaprosijo za pomoč iz naslova tega ukrepa predlagamo mesece lockdowna med 1. 3. 2020 in 30. 6. 2021.

- Ukrep upravičenosti in višine nadomestila se ugotavlja na mesečni ravni, saj to zagotavlja, da bodo pomoč dobila podjetja za čas, ko je pomoč najbolj potrebna, saj v tem času niso mogla ali ne smejo poslovati v celoti ali deloma.
- Predlagamo, da podjetja dokazujejo obveznost zaprtja skladno z Odlokom vlade, z zavezujočo izjavo podjetja.
- Predlog administrativno ni prezahteven za izvajanje, usmerjen je na prizadeta podjetja ter splošen z vidika dejavnosti.
- Kot ključni kriterij za ta ukrep predlagamo, da se upošteva prekinitev ali zmanjšanje poslovne aktivnosti podjetij zaradi odloka Vlade-Covid-19 in ne višina upada prihodka. Na ta način ukrep ne kaznuje podjetij, ki so se prilagodila in del prihodkov danes poskušajo nadomestiti s prodajo preko spleta in B2B ali imajo mešane dejavnosti, vendar so v enem delu pod obveznostjo delnega ali celotnega zaprtja.
- Zgornji limit pomoči za podjetje se določi skladno z EK okvirom za državne pomoči.

2. PREDLOG ZA SPREMEMBE UKREPA DELNEGA POVRAČILA NEKRITIH FIKSNIH STROŠKOV

Ker si podjetja še nekaj časa ne bodo opomogla zaradi posledic epidemije in zaradi velike stopnje negotovosti, **predlagamo, da se ukrep pomoči v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov:**

- podaljša do konca leta 2021,
- kot vstopni prag določi upad prihodkov od prodaje v upravičenem obdobju glede na primerljivo obdobje v letu 2019 v višini 20 %,
- ukrep nadomestil fiksnih stroškov bi bilo potrebno ugotavljati na mesečni oziroma za mala in mikro podjetja na kvartalni ravni,
- za najbolj prizadete dejavnosti, ki so oziroma so bile zaprte z odloki, predlagamo 100% povračilo, ne glede na izgubo,
- predlagamo, da se upravičeno obdobje določi tudi za obdobje od 13. 3. 2020 do 30. 9. 2020, kar je v skladu s sprejetim Začasnim okvirjem,
- umik omejitve, vezane na zaposlenega (1.000 oz. 2.000 EUR);
- sprememba ukrepa:
 - a) upravičenci – registrirani do 1.1.2021
 - b) rok za vračilo pomoči 31.3.2022.

3. PODALJŠANJE SUBVENCIONIRANJA UKREPOV

Ukrepi subvencioniranja čakanja na delo, skrajšanega delovnega časa, odsotnosti z dela zaradi višje sile in karantene naj se podaljšajo do konca leta 2021.

Razvoj širjenja okužb in ponovnega zaostrovanja ukrepov (prepoved opravljanja določenih dejavnosti, ukinitve javnega prometa, šolanje na daljavo...) je negotov.

4. ODPRAVA RAZLIKOVANJA MED UPRAVIČENCI DO POVRNITVE NADOMESTILA ZA ZAČASNO ČAKANJE NA DELO IN UPRAVIČENCI DO MESEČNEGA TEMELJNEGA DOHODKA

Predlagamo razširitev kroga upravičencev do mesečnega temeljnega dohodka od 1.2.2021 dalje na način, da bodo do njega upravičene osebe, ki so kot upravičenci določeni v PKP5 (s.p., družbeniki in kmetje) in so bili registrirani za opravljanje dejavnosti najmanj od 31.12.2020 dalje. Takšen pogoj je v PKP8 določen za delodajalce pri ukrepu začasnega čakanja na delo, zato bi bilo v skladu z načelom enakopravnosti ta pogoj potrebno spremeniti oz. uskladiti tudi pri kategoriji samozaposlenih, družbenikov in kmetov. Po PKP5 so namreč slednji upravičeni do

ukrepa le, če so bili registrirani za opravljanje dejavnosti najmanj od 1.9.2020 do uveljavitve PKP5, kar povzroča neenako obravnavo upravičencev do posameznih ukrepov, glede na različno določanje presečnih datumov.

5. PODALJŠANJE UKREPA SUBVENCIONIRANJA DVIGA MINIMALNE PLAČE DO KONCA LETA 2021

Predlagamo, da se ureditev, ki je v PKP8 določena za prvo polovico leta 2021, podaljša do konca leta 2021 in da se mesečna subvencija dvigne na najmanj 65 EUR. Prepoved odpuščanja delavcev naj se preoblikuje na način, da bo prepovedano odpuščanje delavcev le v obdobju prejemanja subvencije.

Rešitev v PKP8 je za januarско plačo, ko je bila osnova za plačilo prispevkov še cca 1.054 EUR res pomenila pokritje cca 2/3 dviga, vendar pa se je v mesecu marcu povišala minimalna osnova za plačilo prispevkov na cca 1.113 EUR, kar pa pomeni le še okrog 35% subvencioniranje za preostale mesece, kar je glede na trenutne razmere absolutno premalo. Še zlasti pa je takšna ugotovitev nesorazmerna z obveznostjo delodajalca po prepovedi odpuščanja v obdobju prejemanja subvencije in še 3 mesece po tem obdobju, zato predlagamo tudi preoblikovanje te prepovedi izključno le na obdobje prejemanja subvencije. Za primerjavo je pri subvenciji začasnega čakanja na delo prepovedano odpuščanje le v obdobju prejemanja subvencije, pri subvenciji skrajšanega polnega delovnega časa pa v obdobju prejemanja in še 1 mesec po tem obdobju.

Predvideno subvencioniranje v PKP8 za drugo polovico leta 2021 bi dejansko pomenilo le minimalno pomoč (okrog 15%) in še to le pri tistih zaposlenih, ki nimajo nobenih dodatkov (torej niti za delovno dobo) oz. kjer višina osnovne plače z vključenimi dodatki ne bi dosegla novo določene minimalne osnove za plačilo prispevkov.

6. ZA NAJBOLJ PRIZADETE DEJAVNOSTI POMOČ DRŽAVE PRI KRITJU REGRESA ZA LETO 2021

Delodajalci, ki iz razlogov likvidnostnih težav kot posledice epidemije v letošnjem letu ne bodo mogli izplačati regresa za letni dopust do zakonskega roka, ga lahko izplačajo do konca leta 2021 v dveh delih. Delodajalcem, ki so bili z vladnimi odloki (delno) zaprti, pa naj se regres subvencionira 100%.

7. ODREDITEV LETNEGA DOPUSTA DELAVCA S STRANI DELODAJALCA (KORIŠČENJE V VEČ DELIH)

Predlagamo koriščenje letnega dopusta v več delih, na podlagi odreditve s strani delodajalca, na način:

Način izrabe letnega dopusta:

»(1) Delodajalec ima v času trajanja izjemnih razmer zaradi posledic virusa od začetka uveljavitve zakona pravico delavcu enostransko odrediti izrabo preostanka letnega dopusta iz preteklega koledarskega leta.

(2) Delodajalec ima pod pogoji iz prejšnjega odstavka pravico delavcu enostransko odrediti tudi izrabo letnega dopusta tekočega koledarskega leta, vendar največ v obsegu 1/3 celotnega letnega dopusta delavca v tekočem koledarskem letu. V kolikor delodajalec delavca še ni obvestil o odmeri letnega dopusta za tekoče koledarsko leto, ga istočasno obvesti tudi o tem.

(3) Pravice do enostranske odreditve koriščenja letnega dopusta ne more uveljavljati delodajalec, dokler imajo delavci, za katere se koriščenje letnega dopusta odreja, pri neenakomerni razporeditvi in začasni prerazporeditvi delovnega časa presežek ur v referenčnem obdobju v skladu z zakonom, ki ureja delovna razmerja, in kolektivno pogodbo na ravni dejavnosti ter se presežek ur z ustrezno neenakomerno razporeditvijo in začasno prerazporeditvijo delovnega časa lahko izravna.«

Obrazložitev: Določba se predlaga zaradi učinkovitejše organizacije delovnega procesa v času epidemije.

8. UKREPI AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA

Na področju ukrepov APZ (Aktivne politike zaposlovanja) Zavod za zaposlovanje pri izdaji odločb tolmači, da delodajalci, ki so prejeli subvencije za zaposlovanje (mladih, starejših idr.) iz naslova ukrepov APZ zanje ne morejo uveljavljati drugih nadomestil (npr. za čakanje). Predlagamo, da se za čas trajanja ukrepov zaradi omejitev širjenja bolezni covid-19 izvrševanje teh pogodbenih obveznosti odloži in delodajalcem omogoči uveljavljanje nadomestil oz. povračil, ne glede na prejete subvencije za zaposlitev. Opcija je tudi, da se pri odmeri nadomestila ali subvencije že všteje del prejete subvencije po APZ, delodajalcu pa nato izplača razlika.

Ukrepi APZ in ukrepi pomoči po interventnih zakonih delodajalcem zaradi omejitev širjenja bolezni covid-19 naj se ne izključujejo.

Za že izdane odločbe naj ZRSZ izvede obnovo postopka po uradni dolžnosti in vlagateljem prizna pravice. Prav tako se predlaga, da se odlog uporabe spornih pogodbenih razmerij izvrši na podlagi določbe zakona, brez nepotrebnega administriranja, s sklepanjem aneksov k pogodbam.

9. UREDITEV OLAJŠAV ZA NADOMESTILO ZA UPORABO LASTNIH SREDSTEV PRI DELU NA DOMU

Ne glede na 10. točko prvega odstavka 44. člena Zakona o dohodnini (Zdoh-2), se nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu v skladu s predpisi, ki urejajo delovna razmerja, ne všteva v davčno osnovo pod pogojem, da je določeno s posebnimi predpisi ali na podlagi kolektivne pogodbe oziroma notranjega akta delodajalca do višine vsaj 10% povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji, za delo na domu v obdobju enega meseca.

10. OMILITEV POGOJA DAVČNEGA DOLGA

Pri večini interventnih ukrepov je med drugim določen tudi pogoj, da ima upravičenec na dan oddaje vloge plačane vse zapadle obveznosti iz naslova obveznih dajatev, prispevkov in drugih denarnih nedavčnih obveznosti, v skladu z zakonom, ki ureja finančno upravo. Ta pogoj v trenutnem času ni na mestu, saj so mnoga podjetja v času več kot eno letnega boja z izrednimi razmerami popolnoma izčrpana in je nastali davčni dolg v večji meri posledica njihovega izčrpavanja v prvem valu epidemije in med obema valoma. Zato bi bilo primerno, da se pri presoji upravičenosti do ukrepov dopusti nek znesek davčnega dolga, npr. v višini 10.000 EUR. Za primerjavo je takšna ureditev bila predvidena pri ukrepu pomoči za izvedbo antigenskih hitrih testov na virus SARS-CoV-2, kjer je bil dovoljen davčni dolg v višini 5.000 EUR.

11. PODALJŠANJE OBSTOJEČIH MORATORIJEV KREDITOV

Predlagamo sistemski ukrep, ki bi podaljšal moratorij za dodatnih 12 mesecev, če ne vsem, pa vsaj tistim podjetjem, ki skladno z Odlokom ne smejo opravljati dejavnost.

12. SUBVENCIONIRANJE NAKUPA ZAŠČITNE OPREME

A. Predlagamo subvencioniranje celotnega ali večjega dela zaščitne opreme za preprečevanje širjenja korona virusa v najbolj izpostavljenih institucijah ali dejavnostih brez omejitev glede na kadrovske, finančne ali organizacijske kazalce izvajalca.

V dejavnostih, kjer so zaposleni zavezani k uporabi posebne, zahtevnejše ali dodatne zaščitne opreme zaradi preprečevanja korona virusa, in pri prostovoljcih, ki jih napoti organizacija (pomoč, čiščenje, druge storitve v zdravstvenih ustanovah in na podobnih delovnih mestih), se pojavlja teža dodatnega stroška zaščitne opreme, za katerega ni nujno, da je izvajalec upravičen do subvencij. V nasprotnem primeru obstaja bojazen uporabe manj primernih ali ne ustrezno menjanih zaščitnih sredstev.

B. Za »ostale« dejavnosti, ki želijo še naprej vzpostavljati varne in zdrave delovne pogoje zaradi koronavirusne bolezni, bi predlagali, da se, podobno kot v PKP7, ponovno omogoči določen znesek / zaposlenega za namen nakupa varovalne in zaščitne opreme.

13. POVRAČILO STROŠKOV TESTIRANJA DELAVCEV

Predlagamo, da se med ukrepe v PKP9 za pomoč gospodarstvu, vključno z industrijo srečanj, uvrsti povrnitev stroškov hitrega testiranja za zaposlene v tistih dejavnostih, ki jih lahko gospodarski subjekti na podlagi vladnih Odlokov o začasni prepovedi ponujanja in prodajanja blaga in storitev potrošnikom v Republiki Sloveniji opravljajo le ob pogoju testiranja na virus SARS-CoV-2. Stroški testiranja naj se delodajalcem povrnejo ne glede na izbiro izvajalca testiranja. Ukrep naj zajame tudi tista podjetja, ki opravljajo čezmejne storitve in imajo zaposlene na delu v tujini.

V dejavnosti, kjer pa se delodajalci iz preventivnih razlogov odločijo za izvedbo tovrstnih testiranj pri zaposlenih, pa predlagamo subvencioniranje, vsaj po vzoru rešitve iz PKP7. Le na takšen način bomo delodajalce spodbudili k čim večji izvedbi testiranj med zaposlenimi, s čimer bomo uspešno prispevali k zavezitvi okužbe z virusom COVID-19.

Za boniteto naj se ne glede na določbe 39. člena ZDoh-2 ne štejejo plačila delodajalcev za testiranje zaposlenih na prisotnost protiteles na SARS-CoV2.

Podoben ukrep je bil sprejet v letu 2020 za testiranja PCR, testiranja na prisotnost protiteles pa so tudi v naraščajočem trendu.

14. VRAČANJE POMOČI V PRIMERU NEZADOSTNEGA UPADA PRIHODKOV

V primeru, da pri koristnikih ukrepov, ne bo prišlo do zadostnega upada prihodkov, predlagamo, da se sredstev ne vrača, temveč se jih nameni za raziskave in razvoj ter nagrade zaposlenim.

15. POVRAČILO KARANTENE ZA DELAVCE, KI PRIHAJAJO IZ RDEČIH DRŽAV PO SLUŽBENI OBVEZNOSTI

Tudi delodajalcem v zasebnem sektorju naj se omogoči pravica do povračila za karanteno za delavce, ki jim je bila na meji (ob prihodu iz rdeče države) odrejena karantena zaradi izvajanja nalog delodajalca v tujini oz. zaradi napotitve v tujino. Zaenkrat so do takšnega povračila upravičeni le delodajalci v javnem sektorju, kar delodajalce v zasebnem sektorju postavlja v neenak položaj. Konkretno bi se moral

torej popraviti 4. odstavek 59. člena PKP5 (da so torej zajeti tudi zaposleni, ne le javni uslužbenci). Npr. nek monter ali izvajalec, ki gre čez mejo odpraviti napako ali delavec, ki dela na gradbišču v tujini in se vrača nazaj, lahko dobita na meji karantensko odločbo. Za povračilo nadomestila plače delodajalcu, ki ga le ta izplača delavcu za takšno karanteno, pa ni pravne podlage.

16. POSEBNA UREDITEV ZA PANOGO TURIZMA IN GOSTINSTVA

Ta segment gospodarske dejavnosti je v času epidemije utrpel najdaljše omejitve poslovanja ter posledično poslovno škodo (upoštevajoč ukrep t.i. bonov za turistične namestitve), zato predlagamo posebno ureditev v interventni zakonodaji z vidika stabilizacije in okrevanja: ukrep pokrivanja izpada prometa glede na primerljivo obdobje pred-koronskega poslovanja, izdajo novih bonov z veljavnostjo v celotni panogi, podaljšanje obdobja moratorija za kredite vsaj do konca leta 2021, znižanje stopnje DDV za gostinsko panogo po vzoru Nemčije in Avstrije.

17. POVRAČILO ŠKODE ZARADI ODPISA BLAGA V GOSTINSTVU IN Z GOSTINSTVOM POVEZANIMI DEJAVNOSTMI (DOBAVITELJSKA VERIGA HORECE) ZARADI POTEKA ROKA TRAJANJA

Povračilo stroškov/škode zaradi odpisa blaga s pretečenim rokom trajanja podjetjem v sektorju gostinstva in v dobaviteljski verigi HORECA. Gre za trgovce na debelo, ki oskrbujejo hotele, gostišča, restavracije. Zaradi skoraj enoletnega zaprtja njihovih glavnih kupcev, so bili primorani delati odpise večjih količin zalog zaradi poteka roka trajanja produktov.

18. PODPORA RAZSTAVLJAVCEM ZA UDELEŽBO NA SEJMIH

Podpora podjetjem za udeležbo na domačih in tujih mednarodnih sejmih v višini 35 % od cene neopremljenega razstavnega prostora, ki ga zakupi razstavljaivec, vendar ne več kot 35 EUR/m². Za nastop v tujini je dodaten pogoj za pridobitev sredstev držav izvedba nastopa/ postavitve stojnice s strani slovenskega podjetja - izvajalca stojnice, kar upravičenec dokazuje s plačanim računom za izvedbo stojnice. Subvencija ob navedenih pogojih ne sme preseči 50 % omenjenega računa.

19. POENOSTAVITEV POGOJEV ZA PRIDOBIVANJE POMOČI PO INTERVENTNI ZAKONODAJI

Interventna zakonodaja je preveč zapletena za razumevanje. Delodajalci se tako ne poslužujejo ukrepov tako kot bi si želeli, saj so glede uporabe določb interventne zakonodaje negotovi in se bojijo posledic v obliki vračila sredstev in plačila glob.

Podpisniki apeliramo na Vlado RS, da podane predloge podpre in jih vključi v predlog PKP9, saj bomo edino na ta način preprečili še večjo škodo v gospodarstvu ter ohranili več tisoč delovnih mest.

Z odličnim spoštovanjem,

Boštjan Gorjup, l. r.
Predsednik GZS

mag. Mariča Lah, l. r.
Predsednica TZS

Branko Meh, l. r.
Predsednik OZS

Marjan Trobiš, l. r.
Predsednik ZDS

Drago Delalut, l. r.
Predsednik ZDOPS